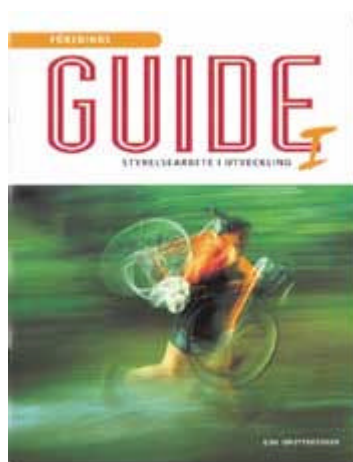

Studieplan till Föreningsguide 1

Föreningsguide 1 är ett material från SISU Idrottsböcker som ger grundläggande och nödvändiga kunskaper om hur en idrottsförening fungerar. I häftet tas några av de saker ni särskilt bör tänka på när ni vill utveckla er förening och hålla den levande. Det handlar om hur ni kan skapa trygghet i form av ordentliga stadgar, ett fungerande styrelsearbete och möten med mening.

Kopplat till materialet presenteras här ett förslag på arbetsplan vilket är tänkt som ett hjälpmedel för er som vill arbeta med Föreningsguide 1. Ni avgör själva hur mycket tid och hur många sammankomster ni vill ägna åt de olika delarna.

Till dig som cirkelledare

Det ledande när man arbetar i studiecirkel är diskussionen och samtalet. Deltagarna måste ges möjligheten att diskutera sina åsikter. Arbets- och diskussionsuppgifterna är centrala i studiematerialet även om de inte är tvingande. Ni avgör själva vilka frågeställningar som är viktiga för er.

Kännetecknande för studiecirkeln är en liten grupp som fritt och frivilligt under tid återkommande träffas och bedriver planmässiga studier. En studietimme är 45 minuter och för att ge möjlighet till eftertanke ska studiecirkeln genomföras minst tre sammankomster utspjutt, där nio studietimmar totalt är ett minimum.

En lämplig gruppstorlek är mellan 5 och 8 deltagare. Då finns goda möjligheter till diskussioner, samtal och tankeutbyte. För att räknas som deltagare måste du ha fyllt 13 år.

I varje studiecirkel ska det finnas en cirkelledare. Cirkelledarrollen innebär att du har ett lite större ansvar än de övriga i gruppen med lite extra förberedelser och administration. Det är din uppgift att arbeta för att alla i cirkeln ges möjlighet att bidra med kunskaper, upplevelser, funderingar och tankar. Att vara cirkelledare innebär alltså inte att vara lärare utan mer en samordnare, inspiratör och pådrivare.

Arbetsformer

Det kanske viktigaste i din studiecirkelgrupp är att alla känner sig delaktiga. Men det handlar inte bara om att alla får möjligheten att prata utan att ni också aktivt lyssnar på varandra. Att variera arbetsformen är ett bra sätt att stimulera kommunikationen. Nedan följer några exempel på metoder och arbetssätt som kan finnas i er cirkel.

- **Grupparbeten** under kortare tid - att få belysa olika områden eller få olika infallsvinklar på ett problem. Lagom gruppstorlek är 3 till 4 personer. Tänk på att uppgiften är lättare att lösa om den är tydlig och förvissa er om att alla har förstått uppgiften. Bestäm gemensamt hur ni ska redovisa.
- **Bikupa** – innebär att ni diskuterar en fråga i smågrupper om 2 till 3 personer. Bikupor bör aldrig ta mer tid än 5 minuter.
- **Studiebesök** – ni kan göra studiebesök för att skaffa ny kunskap eller inspiration. Att besöka en annan förening kan vara värdefullt för att få idéer och uppslag till er egen verksamhet. Tänk på att ett bra studiebesök kräver förberedelser och uppföljningsarbete.
- **Fackmannamedverkan** – ett annat sätt att tillföra cirkeln kunskap och idéer är att bjuda in en intressant person. Tänk på att ta upp era förväntningar innan och förbered besöket genom att skriva ned frågor.
- **Arbete mellan sammankomsterna** – det är lika viktigt som själva studiecirkeln. Fundera på hur ni ska arbeta mellan träffarna.

Boktips!

Guide för cirkelledare, SISU Idrottsböcker

Länktips – om du vill veta mer!

www.sisuidrottsutbildarna.se

www.folkbildning.se

Lycka till!

Träff 1 - Stadgar

Material och förberedelser

Föreningsguiden 1 (s 5-9), föreningens egna stadgar och verksamhetsinriktning,
RF:s normalsadgar (normalstadgarna hittar du på RF:s hemsida www.rf.se under Idrottsjuridik)

Syfte

Insikt i stadgarnas betydelse. Bekanta sig väl med föreningens egna stadgar. Hur väl överensstämmer de med verksamheten idag? Varför ser dom ut som dom gör? Vad säger dom om verksamheten? Behöver något utvecklas, ändras, läggas till etc?

Mål

Efter avslutad träff ska deltagarna

- vara väl bekant med föreningens egna stadgar
- ha insikt i stadgarnas betydelse
- ha bearbetat föreningens egna stadgar så att de överensstämmer med verksamheten av idag – att de är ”levande”

Inledning

Presentera er för varandra laget runt och berätta om era förväntningar på arbetet. Bekanta er med studieplanen och sätt upp spelregler; när, var och hur ska vi träffas?

Föreningens egna stadgar

Vad innebär stadgar? Fundera först enskilt i någon minut, sedan parvis några minuter och till slut i storgrupp. Lista det som kommer fram (gärna på ett blädderblock så att alla ser).

Vad säger Föreningsguide 1

Läs sidorna 5-9. Diskutera först parvis i några minuter. Var det något som var nytt? Kändes konstigt? Lyft upp i stor grupp.

Föreningens verksamhet

Lista tillsammans föreningens verksamhet (gärna på blädderblock så att alla ser). Ta med all verksamhet som finns i föreningen idag. Titta sedan på era egna stadgar - §1- och jämför. Vad säger de att föreningen ska göra? Hur tolkar ni den formuleringen? Finns det verksamheter ni kanske ska sluta med? Eller börja med? Innebär det att stadgar behöver ändras?

Stadgeöversyn

Bläddra vidare i era stadgar. Hur känns språket? Vad innehåller dom? Behöver något tas bort? Eller läggas till? Jobba först parvis i några minuter. Utgå ifrån den verksamhet och de medlemmar som föreningen har idag och anteckna det ni kommer på. Redovisa sedan i storgrupp och gör klart hur ni vill gå vidare med stadgarna.

Sammanfattning

Reflektera först själv var och en. Vad har du lärt dig? Redovisa laget runt. Förbered nästa träff. När, var, hur, vem?

Träff 2 - Värdegrund, riktlinjer, föreningspolicy

Material och förberedelser

Föreningsguiden 1 sidorna 12-13, Idrotten Vill (hämta på www.rf.se), föreningens egna verksamhetsplaner, riktlinjedokument och verksamhetsberättelser.

Syfte

Tydliggöra värdet i att ha en värdegrund, riktlinjer för verksamheten

Mål

Efter träffen ska deltagarna

- Ha insikt i värdegrundens betydelse
- Omarbetat eventuell befintlig värdegrund om så behövs

Vad är riktlinjer?

Vad innebär det att ha en värdegrund/riktlinjer/föreningspolicy? Är det någon skillnad på begreppen? Fundera först på egen hand någon minut, sedan parvis några minuter och slutligen i storgrupp.

Våra riktlinjer

Vilka riktlinjer har vi i vår förening? När togs de och av vem eller vilka?

Utgå från verksamhetsplaner, -berättelser eller andra dokument som speglar föreningens verksamhet. Jobba först parvis i några minuter och lista sedan tillsammans upp det ni hittar och kommer på.

Riktlinjer och verklighet

Är dessa riktlinjer levande? Speglar de dagens verksamhet? Behöver de utvecklas? Hur stämmer de överens med Idrotten vill? Fundera först enskilt i någon minut. Diskutera sedan parvis i några minuter och jämför sedan vad ni kommit fram till i storgrupp.

Vilka riktlinjer ska gälla för oss?

Vad vill vi ska känneteckna vår förening när det gäller exempelvis allas rätt att vara med, droger, barn och ungdomsverksamheten, elitverksamheten, utbildning, ledarskapet, etc. Lista tillsammans områden och skriv sedan vilka ledstjärnor som ska gälla för varje område. Tydliggör sedan för varje område.

Vad innebär det egentligen? Varför är det önskvärt? Hur ska det märkas att vi lever upp till den värderingen?

Sammanfattning

Reflektera först själv var och en. Vad har du lärt dig? Redovisa laget runt.

Förbered nästa träff. När, var, hur, vem?

TIPS!

Värdegrundsfrågor är något som man hela tiden återkommer till, något som idrottsföreningen vilar på. Därför kan det vara idé att involvera flera i dessa diskussioner. Varför inte bjuda in medlemmarna till diskussion kring värdegrund, riktlinje och policy? Ta gärna hjälp av SISU Idrottsutbildarna i ditt distrikt. En bra bok att fördjupa sig i när det gäller värdegrundsfrågor är "Mål med mening" som ni kan beställa från SISU Idrottsböcker på www.idrottsbokhandeln.se.

Träff 3 - Styrelse och Möten

Material och förberedelser

Föreningsguiden sidorna 24 – 36, ev. Åsiktskort.

Syfte

Tydliggöra roller och uppgifter i idrottsföreningen. Lära känna varandra och ta tempen på klimatet, tydliggöra vad ni ska förvalta och vad ni ska utveckla.

Mål

Efter träffen ska deltagarna

- Ha kunskap om olika roller och uppgifter i en idrottsförening
- Ha insikt i skillnaden mellan förvalta och utveckla och var sin egen IF befinner sig genom olika verksamheter
- Inventerat och effektiviserat arbetet i sin egen styrelse.

Styrelsens sammansättning och arbete

Analysera er egen styrelse utifrån ålder, kön, ansvar/uppgifter, roller, förväntningar, mål och visioner. Hur ser det ut? Hur jobbar ni? Varför ser det ut som det gör? Vem har bestämt det? Fundera först enskilt i någon minut och sedan parvis innan ni försöker nå en samstämmig bild i storgrupp.

Våra möten idag

Ta ställning till de påståenden som finns på sidan 35 i boken. Först enskilt och sedan fråga för fråga laget runt i storgrupp. Motivera! Använd gärna "Åsiktskort" (se www.idrottsbokhandeln.se)

Våra möten i framtiden

Utifrån den kartläggning ni nu gjort av läget på era möten idag ska ni nu fundera på hur vill ni ha det i framtiden? Vad ska ni fortsätta med, börja med eller sluta med? På vilka sätt skulle ni kunna utveckla era möten? Se fler frågor sidan 36 i boken. Fundera först enskilt i någon minut och ta sedan upp de frågor som känns relevanta för er i storgrupp. För ner synpunkter och svar på en lista.

Vad ska mötena leda till?

Läs om styrelsens roll och uppgifter och de olika "fälten" en förening kan befinna sig i på sidan 24. Hur ser det ut i er förening? Hur mycket av verksamheten (se er plan) upplever ni handlar om att förvalta och hur mycket handlar om att utveckla? Vill ni ha det så? Hur och vad kan ni utveckla? I vilket av de fyra fälten tycker ni att ni befinner er i?

Sammanfattning

Reflektera först själv var och en. Vad har du lärt dig? Redovisa laget runt. Förbered nästa träff. När, var, hur, vem?

TIPS!

Hur jobbar en annan idrottsförening med styrelsefrågor och möten? Kanske ni kan bjuda in någon/några från andra idrottsföreningar för att få tips och idéer kring hur de har gjort? Ta också gärna hjälp av SISU Idrottsutbildarna i ditt distrikt. Vill ni jobba mer ingående med styrelsearbetet är "En vinnande styrelse" en bra bok. Den kan ni beställa från SISU Idrottsböcker på www.idrottsbokhandeln.se.

Träff 4 - Årsmöte och Valberedning

Material och förberedelser

Föreningsguiden 1 sidorna 14-21, ev. Åsiktskort

Syfte

Diskutera årsmötets funktion och utformning. Insikt i valberedningens funktion och arbete

Mål

Efter träffen ska deltagarna

- Ha kunskap om årsmötets funktion
- Funderat kring hur man kan utforma årsmötet för att få så många delaktiga som möjligt
- Förstå valberedningens funktion

Valberedningen

Hur jobbar valberedningen i er förening för att vara en naturlig del av föreningen? Vad kan bli bättre? Hur är valberedningens funktion beskrivet i era stadgar? Stämmer det eller behöver något ändras? Vilka är valberedningens viktigaste uppgifter? Hur gör ni i er förening för att underlätta för valberedningen? Fundera först parvis och ta sedan upp de frågor som känns relevanta för er i storgrupp. Lista gärna på blädderblock det ni kommer överens om.

Demokrati

Diskutera demokratibegreppet utifrån sidan 14. Hur stämmer detta in på er förening? Infriar ni alla fem kriterier som Robert Dahl menar att en förening måste uppfylla? Fundera först enskilt i någon minut och sedan i storgrupp.

Årsmötet

Ta ställning till påståenden på sidan 17. Först enskilt och sedan fråga för fråga laget runt i storgrupp. Motivera! Använd gärna "Åsiktskort" (se www.idrottsbokhandeln.se)

Hur kan vi utveckla vårt årsmöte?

Välj ut några frågor kring årsmötet som ni är överens om att ni behöver jobba vidare med? Hur kan vi förbättra årsmötet så att det lockar fler medlemmar att delta aktivt både före, under och efter? Dela gärna upp i olika områden och arbeta parvis. Avsluta med att redovisa kort för varandra laget runt.

Sammanfattning

Reflektera först själv var och en. Vad har du lärt dig? Redovisa laget runt. Förbered nästa träff. När, var, hur, vem?

TIPS!

Om ni vill fördjupa er i demokratifrågor kan ni dels gå in och titta på SISU Idrottsutbildarnas hemsida www.sisuidrottsutbildarna.se under "Föreningskunskap" och göra en Demokratiprofil för er förening och dels gå in och titta på DemokratiAkademin hemsida www.demokratiakademin.se. Vill ni jobba mer med medlemsengagemang och delaktighet är "Ledaren i fokus" en bra bok från SISU Idrottsböcker (se www.idrottsbokhandeln.se)

Träff 5 - Omvärld

Material och förberedelser

Föreningsguiden 1 sidorna 37-41. Post-it-lappar

Syfte:

Förstå vad som påverkar er idrottsförening och vad er idrottsförening själv kan påverka.

Mål

Efter träffen ska deltagarna

- Kunna omvärldsanalysera och spana
- Förstå hur och varför saker i lilla, mellan och stora världen påverkar föreningen
- Kunna påverka och styra det som går att påverka

Nuläget

Hur ser det ut idag? Vad gör ni idag för att ha koll på vad som händer i er omvärld?

Diskutera först parvis i några minuter och därefter storgrupp.

Trender

Läs om de trender som beskrivs på sidan 40. Tycker du att det stämmer? Hur tror ni att trenderna

påverkar er eller kommer att påverka er? Vad kan ni göra idag för att möta dessa trender?

Behöver ni ha omvärldsbevakning? Diskutera i storgrupp, men låt gärna var och en inleda kort med en

”laget-runt”-vända.

Vad har påverkat oss?

Titta bakåt, låt var och en skriva ned en eller flera händelser (3 -5 år bakåt) som faktiskt påverkat er

förening. Använda post.it lappar (skriv en sak på varje lapp) och när alla skrivit så många man

kommer på lägger ni ut lapparna på ett bord framför er. Följ sedan arbetsordningen på sidan 41 i

boken.

Vad kommer att påverka oss?

Nu och framåt. Spana/spåna tillsammans. Vad händer? Vilka trender tror vi kommer att påverka oss i

den närmsta framtiden och hur i så fall? Vad gör vi för att förbereda oss och ”hänga med” eller allra

helst leda utvecklingen?

Sammanfattning

Reflektera först själv var och en. Vad har du lärt dig? Redovisa laget runt.

Förbered nästa träff. När, var, hur, vem?

TIPS!

Hur skulle omvärldsbevakningen kunna se ut hos er nu och framåt? Hur kan ni involvera fler

medlemmar i detta? Bjud gärna in till ett medlemsmöte. Mer om trender hittar du bland annat på

www.kairos.se och på www.paradigmmaklarna.com